

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2018-2024
Rok akademicki 2023/2024

1.1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE/MODULE

Nazwa przedmiotu/ modułu	Chirurgia
Kod przedmiotu/ modułu*	<i>Ch/F</i>
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Medycznych, Uniwersytet Rzeszowski
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Zakład Chirurgii, Instytut Nauk Medycznych
Kierunek studiów	Lekarski
Poziom kształcenia	Studia jednolite magisterskie
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne/Niestacjonarne
Rok i semestr studiów	VI rok, 11 i 12 semestr
Rodzaj przedmiotu	Praktyczny
Koordynator	Prof. K. Widenka
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Prof. Kazimierz Widenka, dr hab. n. med. Andrzej Komorowski, dr n. med. Maciej Kolowca, dr n. med. Piotr Olszówka, Dr n. med. Krzysztof Milik, lek. med. Robert Podlasek, lek. med. Grzegorz Pasternak, lek. Mateusz Surowiec, lek. Tomasz Semań, dr n. med. Krzysztof Korneta, lek. Ruslan Zavatskyi

* - zgodnie z ustaleniami na wydziale

1.2. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykl.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	GN	Liczba pkt ECTS
11	-	50	-	-	10	-	-	40	4
12	-	50	-	-	10	-	-	40	4

1.3. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.4. Forma zaliczenia przedmiotu/ modułu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Wiedza z zakresu chirurgii ogólnej z semestru 7, 8, 9 i 10

3. CELE, EFEKTY KSZTAŁCENIA, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1. Cele przedmiotu/modułu

C1	Praktyczna realizacja wiedzy zdobytej z zakresu etiologii, symptomatologii, diagnostyki i leczenia ostrych i przewlekłych schorzeń chirurgicznych.
C2	Praca na oddziale chirurgicznym, na bloku operacyjnym, w pracowni endoskopowej i w poradni chirurgicznej.
C3	Badanie chorych ze schorzeniami brzuszными oraz wykonywania podstawowych czynności chirurgicznych tj. cewnikowanie pęcherza moczowego, zmiana opatrunków, usuwanie szwów, drenów, zgłębnikowanie żołądka itp.
C4	Asystowania przy zabiegu operacyjnym,
C5	Przygotowania pola operacyjnego i dokonania znieczulenia miejscowego miejsca operowanego;
C6	Kwalifikacja i dyskwalifikacja od zabiegu operacyjnego.
C7	Uzyskiwanie uświadomionej zgody na zabieg operacyjny
C8	Praca z dokumentacją medyczną.
C9	Aktywne uczestnictwo w codziennej pracy oddziału zabiegowego.

3.2 EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU/ MODUŁU

EK (efekt kształcenia)	Treść efektu kształcenia zdefiniowanego dla przedmiotu (modułu)	Odniesienie do efektów kierunkowych (KEK)
EK_01	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania oraz postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wymagających interwencji chirurgicznej z uwzględnieniem odrębności wieku dziecięcego w tym w szczególności: a) ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej, b) chorób klatki piersiowej, c) chorób kończyn i głowy, d) złamań kości i urazów narządów	F.W1.
EK_02	zna wybrane zagadnienia z chirurgii dziecięcej, w tym traumatologii i otorynolaryngologii, wady i choroby nabyte będące wskazaniem do leczenia chirurgicznego u dzieci	F.W2.
EK_03	zna zasady kwalifikacji i wykonywania podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych	F.W3.

EK_04	zna zasady bezpieczeństwa okołoperacyjnego, przygotowania pacjenta do operacji, wykonania znieczulenia ogólnego, miejscowego oraz kontrolowanej sedacji	F.W4.
EK_05	zna w podstawowym zakresie problematykę transplantologii zabiegowej, wskazania do przeszczepienia nieodwracalnie uszkodzonych narządów i tkanek oraz procedury z tym związane	F.W14.
EK_06	asystuje przy typowym zabiegu operacyjnym, potrafi przygotować pole operacyjne i znieczulić miejscowo okolicę operowaną	F.U1.
EK_07	posługuje się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi	F.U2.
EK_08	stosuje się do zasad aseptyki i antyseptyki	F.U3.
EK_09	potrafi zaopatrzyć prostą ranę, założyć i zmienić jałowy opatrunek chirurgiczny	F.U4.
EK_10	potrafi zbadać sutki, węzły chłonne, gruczoł tarczowy oraz jamę brzuszną w aspekcie ostrego brzucha, a także wykonać badanie palcem przez odbyt	F.U6.
EK_11	Potrafi nawiązać i utrzymać głęboki i pełen szacunku kontakt z chorym	K.01.
EK_12	Kieruje się dobrem chorego, stawiając je na pierwszym miejscu	K.02.
EK_13	Przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta	K.03.

3.3 TREŚCI PROGRAMOWE

A. Problematyka ćwiczeń

Treści merytoryczne
Uczestnictwo w codziennej pracy oddziału zabiegowego.
Uczestnictwo w operacjach.
Przygotowywanie pola operacyjnego.
Wykonywanie prostego znieczulenia miejscowego.
Kwalifikacja/ dyskwalifikacja pacjenta do operacji oraz ocena ryzyka operacyjnego.
Uzyskiwanie uświadomionej zgody na wykonanie operacji.
Opieka nad pacjentami przed i po operacjach.
Planowanie diagnostyki przed- i pooperacyjnej.
Postępowanie w stanach nagłych z zakresu chirurgii.
Badanie pacjenta przed i po operacji oraz zbieranie wywiadu lekarskiego.
Wykonywanie drenaży jam opłucnowych.
Leczenie ran, ropni i infekcji.
Rozpoznawanie i leczenie odleżyn.
Profilaktyczna i terapeutyczna antybiotykoterapia.
Leczenie preparatami krwi.

Znajomość zagadnienia krzepnięcia krwi.
Zasady chirurgicznego leczenia nowotworów.
Rola chirurgii prewencyjnej w onkologii.

B. Problematyka seminariów

Treści merytoryczne- rok VI
Repetitorium, powtórzenie zagadnień z zakresu:
1. Organizacja pracy i zasady funkcjonowania oddziału chirurgicznego oraz bloku operacyjnego.
2. Stany nagłe i zagrażające życiu w chirurgii przewodu pokarmowego.
3. Stany nagłe i zagrażające życiu w chirurgii naczyniowej.
4. Stany nagłe i zagrażające życiu w kardiochirurgii.
5. Stany nagłe i zagrażające życiu w chirurgii klatki piersiowej.
6. Stany nagłe i zagrażające życiu w chirurgii wieku dziecięcego.
7. Leczenie urazów w chirurgii szczękowej i twarzoczaszki.
8. Zasady chirurgicznego leczenia nowotworów.
9. Tracheostomia – planowa, pilna, ratunkowa.
10. Ocena ryzyka zabiegu operacyjnego.

3.4 METODY DYDAKTYCZNE

Ćwiczenia: praca z pacjentem, analizowanie i interpretacja badań diagnostycznych, analiza przypadków, praca w oparciu o najnowsze doniesienia literaturowe (książki, artykuły naukowe), pobieranie materiału do badań diagnostycznych i naukowych, formułowanie problemów badawczych.

Seminarium: wykład z prezentacją multimedialną w tym z wykorzystaniem Microsoft Office 365

Praca własna studenta: praca z książką.

4 METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów kształcenia

Symbol efektu	Metody oceny efektów kształcenia (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01 EK_02	Egzamin pisemny.	Ćw., Sem.

EK_03		
EK_04		
EK_05		
EK_06	zaliczenie z oceną na podstawie obserwacji	ĆW.
EK_07	studenta uwzględniającą :	
EK_08	- aktywność na zajęciach	
EK_09	- realizacja zleconych zadań	
EK_10	- zaliczenie procedur przypisanych do przedmiotu	
EK_11	w Dzienniczku Praktycznego Nauczania	
EK_12	Klinicznego	
EK_13	- zaliczenie praktyczne	

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Wszystkie informacje dotyczące zasad prowadzenia zajęć i uczestnictwa w nich zawarte są w Regulaminie zajęć klinicznych, z którym każdy student ma obowiązek zapoznać się przed rozpoczęciem zajęć.

Obowiązkowa obecność i aktywne uczestnictwo we wszystkich formach zajęć.

Ćwiczenia

Zaliczenie z oceną uwzględniającą:

- aktywność na ćwiczeniach
- zaliczenie procedur przypisanych do przedmiotu w Dzienniczku Praktycznego Nauczania Klinicznego
- zaliczenie praktyczne

Seminaria

Zaliczenie z oceną uwzględniającą:

1. Aktywność na zajęciach seminaryjnych/Przygotowanie opisu przypadku
2. Zaliczenie testu końcowego.

Egzamin

Egzamin z chirurgii odbywa się po zakończeniu całego cyklu kształcenia z chirurgii, po zakończeniu 12 semestru, w sesji egzaminacyjnej letniej.

Egzamin z chirurgii jest dwustopniowy i składa się z modułu praktycznego oraz modułu pisemnego. Warunkiem zaliczenia egzaminu z chirurgii jest zaliczenie najpierw egzaminu praktycznego a następnie egzaminu pisemnego. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu pisemnego jest zaliczenie egzaminu praktycznego.

- A. Moduł praktyczny – jest przeprowadzany w wybranych przez Kierownika Zakładu Chirurgii Klinikach i Oddziałach Chirurgii prowadzących dydaktykę z zakresu chirurgii.

W trakcie egzaminu praktycznego oceniana jest głównie:

- wiedza praktyczna z zakresu chirurgii
- badanie fizykalne pacjenta
- analiza i interpretacja objawów
- analiza i interpretacja wyników badań

- planowanie diagnostyki
- planowanie i opis sposobu leczenia
- znajomość stanów nagłych i zagrażających życiu z zakresu chirurgii

Zaliczenie modułu praktycznego dopuszcza studenta do egzaminu pisemnego.

B. Moduł pisemny - odbywa się w formie testu jednokrotnego wyboru.

Test składa się ze 120 pytań testowych. Pytania merytorycznie obejmują program kształcenia z chirurgii.

Zaliczenie egzaminu na oceny następuje wg. przedstawionego poniżej kryteriów ocen (% poprawnych odpowiedzi) na podstawie udzielonych odpowiedzi w trakcie egzaminu pisemnego.

Harmonogram (daty i miejsca odbywania się modułów egzaminów) dla poszczególnych grup studenckich ustala Kierownik Zakładu Chirurgii.

Kryteria oceny:

- 5.0 – student wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%
- 4.5 – student wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%
- 4.0 – student wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%
- 3.5 – student wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%
- 3.0 – student wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%
- 2.0 – student wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%

Ocena umiejętności:

5.0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, jest dobrze przygotowany, w bardzo dobrym stopniu zdobył wiedzę teoretyczną i praktyczną w zakresie etiologii, symptomatologii, diagnostyki i leczenia ostrych i przewlekłych schorzeń chirurgicznych, prawidłowo potrafi przeprowadzić badanie pacjenta ze schorzeniami brzuszными oraz wykonać podstawowe czynności chirurgiczne

4.5 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, dobrym stopniu zdobył wiedzę teoretyczną i praktyczną w zakresie etiologii, symptomatologii, diagnostyki i leczenia ostrych i przewlekłych

schorzeń chirurgicznych, prawidłowo potrafi przeprowadzić badanie pacjenta ze schorzeniami brzuszными oraz wykonać podstawowe czynności chirurgiczne

4.0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, jest poprawiany, w dobrym stopniu zdobył wiedzę teoretyczną i praktyczną w zakresie etiologii, symptomatologii, diagnostyki i leczenia ostrych i przewlekłych schorzeń chirurgicznych, prawidłowo potrafi przeprowadzić badanie pacjenta ze

schorzeniami brzuszными oraz wykonać podstawowe czynności chirurgiczne

3.5 – student uczestniczy w zajęciach, jego zakres przygotowania nie pozwala na całościowe przedstawienie omawianego problemu, w dostatecznym stopniu zdobył wiedzę teoretyczną i praktyczną w zakresie etiologii, symptomatologii, diagnostyki i leczenia ostrych i przewlekłych

schorzeń chirurgicznych, prawidłowo potrafi przeprowadzić badanie pacjenta ze schorzeniami brzuszными oraz wykonać podstawowe czynności chirurgiczne, jednakże często jest korygowany

3.0 – student uczestniczy w zajęciach, w dostatecznym stopniu zdobył wiedzę teoretyczną i praktyczną w zakresie etiologii, symptomatologii, diagnostyki i leczenia ostrych i przewlekłych

schorzeń chirurgicznych, potrafi przeprowadzić badanie pacjenta ze schorzeniami brzuszными oraz wykonać podstawowe czynności chirurgiczne, jednakże często jest korygowany

2.0 – student biernie uczestniczy w zajęciach, wypowiedzi są niepoprawne merytorycznie, nie zdobył w dostatecznym stopniu wiedzy teoretycznej i praktycznej w zakresie etiologii, symptomatologii, diagnostyki i leczenia ostrych i przewlekłych schorzeń chirurgicznych, nie potrafi prawidłowo przeprowadzić badanie pacjenta ze schorzeniami

Ocena kompetencji społecznych:

- ocenianie ciągle przez nauczyciela (obserwacja)
- dyskusja w czasie zajęć
- opinie pacjentów, kolegów

5. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia założonych efektów w godzinach oraz punktach ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające planu z studiów	120
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	75
SUMA GODZIN	200
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	8

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

Wymiar godzinowy	-
Zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

Literatura podstawowa

1. Garden O.J., Bradbury A.W, Forsythe.L.RJ., Parks R.W.. „Chirurgia”, wyd. II polskie, Edra Urban & Partner, 2015.

Literatura uzupełniająca:

2. Noszczyk W.: Chirurgia repetytorium . PZWL - Warszawa 2009

3. Nutbeam T., Daniels R., Procedury zabiegowe, PZWL, 2011.

4. Theresa Campo, Keith Lafferty, Stany nagłe. Podstawowe procedury zabiegowe. PZWL, 2013.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej